

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N°. 2.

8. Stycznia 1830.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

JCWys. Arcy-Xiążę Karol i jego dostojna rodzina, jakoteż wszystkie członki N. cesarskiego Domu, pogrążone zostały w głębokim smutku przez śmierć dostojnej Jego Małżonki Arcy-Xiążęnej Henryki. Jój Ces. Wys. zesłała z tego świata d. 29. Grudnia o godzinie 1szej rano. — Wedle bulletynu lekarskiego J. C. Wys. chorowała od czterech dni na gorączkę i dostała wyrzutu gruczolowego szkarlatyny, poczem choroba ta osiadła nagle na mózgu. Arcy-Xiążęna Henryka (Alexandra Wilhelmina Fryderyka) córka panującego Xiącia Fryderyka Wilhelma Nassauško-Weilburgskiego, urodziła się d. 30. Paźdz. 1797, zaślubiona została w Weilburgu d. 17. Września 1815.

Zwłoki JKWys. wystawione były publicznie w d. 31. Grudnia 1829 rano o godzinie osmej w c. k. zamku w sali rycerskiej i tego samego dnia z południa o godzinie 4tej złożone zostały w grobach najjaśniejszej rodziny cesarskiej u OO. Kapucynów.

Dwór przywdzieje żałobę po zmarłej Arcy-Xiążęnie począwszy od dnia 31. z. m., jako od dnia pogrzebu i nosić takową będzie przez sześć tygodni z odmianami, mianowicie przez dwa tygodnie, t. j. od d. 31. Grudnia 1829 aż włącznie do d. 13. Stycz. 1830 grubą, a potem przez cztery tygodnie, t. j. od d. 14. Stycznia do d. 10. Lutego 1830 cienką.

N. Pan raczył najłaskawiej Antoniemu Wielowiejskiemu z Wielkiejwsi, c. k. Kapitanowi w pułku piechoty Barona Wacquant, nadać godność Podkomorzego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

— Z Petersburga d. 29. List. (29. Grud.) —

Ukazem z d. 20. Paźdz. (1. List.), mianowani zostali „za odwagę i męstwo“ w rozprawach z Turkami, kawalerami orderu Ś. Anny 2. klasy z koroną: Wyszkowski Pułkownik dowódzca 9go

pułku strzelców, Mohaliński Pułkownik dowódzca 6tej brygady artylerji. — Tegoż orderu 3. klasy z kokardą: Zacharzewski Porucznik 3ciej brygady artylerji; — za szczególną gorliwość w służbie, kawalerem tegoż orderu 3. klasy Jarocki zastępca audytora dywizyjnego w 9tej dywizji piechoty.

Ukazem tymże N. Pana, potwierdzeni zostali następujący kawalerowie, mianowani za odwagę i męstwo przez Feldmarszałka Hrab. Diebitscha Zabałkańskiego: Orderu Ś. Anny 2. klasy: Żeltowski Pułkownik dow. Tambow. p. piechoty; Chyliński Podpułkownik 9go p. strzelców; Siedlecki Podpułkownik 10go p. strzelców; Konstantynowicz Podpułkownik dow. 1. baterji 18. bryg. art. — Orderu Ś. Anny 3. klasy z kokardą: Magierowski Sztabr. p. Achtyr. huz.; Zelikowski Podpułkownik p. Troick. piechoty; Pawłowski Sztabr. p. Tambow. piech.; Żytkiewicz Sztabr. p. Diebitscha Zabałkańskiego pie.; Orzelski Chorąży tegoż pułku; Mroczek i Jandołowski Sztabr. p. Alexopol. piech.; Kajewski i Wojnarowski Sztabr. p. Kremeńczug. piech.; Olszewski, Przewaliński, Kosarzewski Por. tegoż pułku; Wojna Sztabr. p. Briańsk. pie.; Lipiński i Jankowski Sztabr. pu. 9go strzelców; Dąbrowski Podpor. 10go p. strzelców; Łepkowski Chor. 8mej bryg. art.; Żyźniewski i Berliński Podpor. 18. bryg. art.; Smielowski Podpor. 19. bryg. art.; Rydzewski Por. inżyn.; Lisowiecki Chor. 5go p. koz.; Stojanowski Esaul 6. p. koz.; Kochanowski Kap. p. Archangiel. piech. — Orderu Ś. Anny 4. klasy z napisem: „za waleczność“: Wronski Por. p. Archangiel. piech.; Zychliński i Malczykowski Podpor. p. Troick. piech.; Kuszelewicz Chor. tegoż pułku, Czerniawski Sztabr. p. Penzeń. piech.; Jaśkiewicz Podpor. tegoż pułku; Zabaszyński Sztabr. pułku Tambow. piech.; Opolski Por. tegoż p.; Żarski, Sztabr. p. Saratow. piech.; Zarecki Por. p. Diebitscha Zabałkańskiego pie.; Chantyński i Kwiatkowski Chor. p. Alexopol. pie.; Zawadzki Chor. p. Kremeńczug. piech.; Unkowski Chor. 6. bryg. art.; Xiążę Drucki Sokoliński Chor. 8. bryg. art.

Za szczególną gorliwość w służbie raczył N. Pan mianować kawalerem orderu Ś. Włodzimierza 4. klasy: Alexandrowicza Majora dowódzce

)

wziął na nowo pod rozwałę kościelną agendę i chcąc terażniejszym i przez doświadczenie uznanym szczególnym potrzebom prowincyi Saskiej zaradzić, dozwolił, iżby na zasadzie propozycyj, uczynionych w roku przeszłym na Kommissyi konsystoryjalnej w Magdeburgu, przedsięwzięte było nowe wydanie agendy kościelnej. Według treści uwiadomienia król. rządu w Merseburgu z d. 2. Grudnia wyszła teraz ta nowa agenda, pod tytułem: „Agenda dla Kościoła ewangelickiego w krajach pruskich, ze szczególniemi przepisami i dodatkami dla prowincyi Saskiej.“

Gazeta Pruska Stanu zawiera artykuł następujący: „Przed niejakim czasem zdarzył się wypadek, że mniemany Australczyk, jak się zdawało uwięziony przeciwko własnej woli był za pieniądze publicznie pokazywany. Ministerjum spraw wewnętrznych rozporządziło okólnikiem wydanym do władz właściwych, iż w przyszłości pokazywanie ludzi za pieniądze, chociażby żadna nie stawała przeszkoda policyjna, w ten czas tylko może mieć miejsce, kiedy osoba pokazywać się mająca jest widocznie w wieku, w którym podług praw krajowych posiada zupełną zdolność wolnego działania, i jeżeli władza policyjna przekona się, że osoba ta z własnej woli chce się publicznie pokazywać. Skoro dwa te warunki nie będą dopełnione, policyjne pozwolenie, bez którego publiczne pokazywanie miejsca mieć nie może, i bez którego patent procederowy nie może być wydany, powinno być odmówione.“

Niemcy.

Jęj K. Wys. Margrabina Leopoldina Badeńska powiła Xięcia d. 18. Grudnia w Karlsruhe.

Przed niejakim czasem donosiły pisma publiczne, że w Darmsztadzie wysledzono bandę rozbójniczą chłopców i niestety dziesięciu lub piętnastu podejrzanych uwięziono. Śledztwo kryminalne w tej mierze przedsięwzięte, z którego okazał się ze wstrętem moralny upadek tych młodych zbrodniarzy, jest teraz ukonieczone i kilku z tych nieszczęśliwych przekonanych o kradzież, rozbój po gościńcach, podpalanie i rozważne skrytobójstwo, skazani zostali na kilkoletnią karę w domu poprawy w zamku Maryenschloss, gdzie najprzód pięciu hersztów, chłopców pięknych, silnych czterastoletnich, do jednego łańcucha przykuto. — Czytanie romanów o rozbójnikach, według zeznań tych młodych zbrodniarzy, było pierwszym powodem do tej ich zbrodni.

Zjednoczone Niderlandy.

Według postanowienia król. z d. 4. Grudnia, sprawy Kościoła katolickiego odłączone będą z początkiem przyszłego (1830.) roku od Ministe-

ryjum spraw wewnętrznych, i oddane zostaną szczególnej dyrekcyi jenerałnej, której nazelnikiem mianował Król Jmć Barona Pelichy de Lichtervelde.

Po. Hug Gazety Arnheimskioj, P. Brugmann mianowany jest Radcą Stanu w służbie nadzwyczajnej.

Wydziały drugiej Izby Stanów powszechnych, zajmują się teraz rozbiorem pamiętników, obejmujących odpowiedzi rządu, na postrzeżenia tych wydziałów względem dziesięcioletniego i rocznego budżetu. Narady nad budżetami rozpoczną się najpóźniej w d. 14. Grudnia.

Przez gońca, który w d. 22. Grudnia przybył z Hagi do Frankfurtu, otrzymano wiadomość, że budżet wydatków został w Izbie drugiej Stanów powszechnych na posiedzenia w d. 19. Grudnia 61 głosami przeciwko 46 przyjęty.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Podług Gazet Windsorskich, Król Jmć chciał już w tygodniu Bożego narodzenia przenieść się do nowego zamku, gdzie czyniono wielkie przygotowania na obchód świąt nadchodzących.

Król Jmć, jak słyhać, nie utworzy osobieście Parlamentu, lecz dopiero w Marcu lub w początkach Kwietnia przybędzie do Londynu i zabawi tu do Czerwca. Mówią znowu, iż Król dla wyleczenia ócz chce zezwolić na operacyja.

W d. 11. Grudnia udali się: Lord Kanclerz, Hr. Rosslyn i Lord Melville, jako król. Kommissarze do Izby wyższej, aby Parlament na nowo do d. 4. Lutego, jako dnia, na który (jakeśmy już donieśli) jest zwołany, przy zwyczajnych formalnościach odroczyć. Po wezwaniu w tym celu Izby niższej do Izby wyższej i gdy kilku urzędników Izby niższej, dla zastąpienia tejże Członków przybyło, odczytał Lord Kanclerz akt odroczenia. Znajdowało się mnóstwo cudzoziemców, dla przypatrzenia się temu obrzędowi.

Podobnie jak „Sunday Times“ dawniej, tak i „Court Journal“, który z pewnego źródła może zapewnić, oświadcza teraz, że Xiążę Wellington nie przełoży Parlamentowi żadnego planu do wprowadzenia na nowo małych banknotów.

Dziennik „Court Journal“ mówi: „Zdrowie Xięcia Wellingtona, które bardzo było ucierpiało ku koncu ostatniego posiedzenia Parlamentu, tak się znacznie od tego czasu polepszyło, iż sami jego lekarze podziwiają się tej zmianie. Xiążę cierpi tylko na osłabienie słuchu; dla zaradzenia temu używa czasami lejka w zgromadzeniach prywatnych.“

Hrabia Eldon, który przez słabość swoją bał czas niejaki w dobrach swoich Encomb, powrócił znowu do Londynu.

3cięj brygady furg. i Kosińskiego Sztabsk. 3go bat. pionierów.

Podany Senatowi przez Ministra skarbu projekt, mający na celu utworzenie rady-handlowej w tutejszej stolicy, wraz z zawieszami od niej sekcjami w Moskwie, Rydze, Archangelu, Odesie, Taganrogu i innych miastach, jeżeli tego będzie potrzeba, otrzymał najwyższe Cesarzkie potwierdzenie. Pomieniona rada handlowa ma być władzą, która będzie obowiązana na żądanie Ministra przychodów, odpowiadać stosownie na dane jej zapytania, dotyczące się handlu, podawać temu Ministrowi przedstawienia, mające na celu wzrost i korzyści handlu w ogólnem znaczeniu, również donosić o każdej zaszłej, lub zaszłej mającej w handlu odmianie. Rada ta w ciągłej będzie korespondencji z sekcjami. Dyrektor wydziału rękodzielni i handlu wewnętrznego, również Dyrektor zewnętrznego handlu będą nieustającymi członkami rady; inni zaś 4 Członkowie składać się będą z kupców rossyjskich pierwszej klasy. W sekcjach, może się liczba członków tylko z sześciu składać osób. W miejscach, gdzie się znajdują urzędy celne, może być pierwszy urzędnik celny przypuszczonym do obrad, dla udzielenia potrzebnego objaśnienia. Ponieważ zaś służba członków rady jako i ich sekcji, uważaną jest za służbę honorową, dla tego mogą członkowie, skoro ich interessa tego wymagają, nie być przytomnymi obradom; o czem jednak wprzódki prezydującego oawiadomić mają. Oznaczenie dni obradowych, zostawione jest do woli członków.

Dziennik Odeski z d. 14. (26.) Grud. donosi:

— Z Odessy d. 14. (26.) Grudnia. —

Zaraza, która się pokazała w tych dniach w szpitalu wojskowym, nie uczyniła żadnego postępu od 3 dni. Nikt na nowo nie zachorował; z tych, którzy byli dotknięci tą zarazą i przyniesieni do kwarantanny umarło dwóch.

Nie nie zatrwożyło spokojności, której używają mieszkańcy.

Turcja.

Bryg Sardyński kupiecki, który w d. 16. Grudnia po 12dniowej żegludze z Kanei do Tryjestu zawinął, przywiózł wiadomość, że powstanie trwa ciągle w Kandyi, i że Grecy działając zaczepnie nachodzą często część turecką wyspy, wskutek czego bywają często utarczki z odmiennym dla obadwóch stron szczęściem. Podczas jednej z tych utarczek zaszłej blisko Kanci, Kapitan francuzkiego okrętu wojennego, stojącego także na kotwicy, chciał być pośrednikiem, i

kilkoma swoimi ludzmi otoczony, udał się na plac umówiony. Atoli pomimo jego przedstawień przyszło do potyczki, w którą i Francuzi zostali wnieśzani i w tęże czterech ludzi utracili. Sądzą, że Grecy podlegani są niustannie potajemnie przez rząd Grecki na stałym lądzie do tych kroków nieprzyjacielskich, w nadziei, aby nakoniec i tej wyspy emancypacją uzyskać.

Grecyja.

List z Syra z d. 19. Listopada unieszczony w Gazecie Toulonńskiej (Aviso de la Mediterranée) donosi, że PP. Trikupi, Maurocordato, Zaimi, Zografo i Delijami mieli się usunąć ze swoich urzędów i połączyć się z opozycją przeciwko rządowi Prezydenta. — W Eginie spodziewają się niezwłocznie Admiratów: de Rigny, Haydena i Malcolm, i wszystkich Rezydentów obcych Mocarstw na bardzo ważną konferencyją. — Jenerał Trezel złoży dowództwo wojsk regularnych, które się udać miały do Napoli di Romania; tam dany onym będzie za naczelnika Pułkownik francuzki, którego spodziewają się z Toulonu. Prezydent jak slychać, jest chory i zamysła powrócić do Eginy, a może i zupełnie Grecyją opuścić. Choroba jego ma charakter epidemii, na którą więcej jeszcze mieszkańców Napoli di Romania choruje.

Podług listów z Modonu w d. 16. Listopada przy zmierzchu i podczas silnego wiatru wybuchnął tamże w domu greckiego kupca na bazarze ogień, który, gdyby nie dzielna pomoc wojska francuzkiego stojącego tamże załoga, łatwo mogłby był taki sam zrzadzić przypadek, jaki niedawno zaszedł w Nawarynie. Szczególniejszą odwagą odznaczyli się żołnierze artylerji i inżynierów, albowiem dostali się na dom już w płomieniach będący, aby pożar ugasić. Napierwszą trwożę przybył sam Jenerał Schneider, by podczas gaszenia potrzebne wydał rozkazy. Pomimo największego usiłowania kilka domów stało się pastwą płomieni a kilka musiano rozrzucić dla zapobieżenia większemu niebezpieczeństwu.

Szwecyja i Norwegija.

W d. 6. Grudnia zmarł w Krystjanii Wielkorządca Hr. Platen, w wieku 63 lat swoich. Wszyscy ciekawi są, kogo Król Jmć namiejsce jego mianować będzie, i pochlebiają sobie, że Następcą Tronu pojedzie do Norwegii na otwarczenie Sejmu.

Prussy.

Gazety Berlińskie donoszą: „Król Jmć troskliwy o zewnętrzny porządek i wewnętrzną pomysłność ewangelickiego Kościoła krajowego,

Podług listów z Gibraltaru z dnia 26. Listop. r. z. była tamże w nocy z dnia 22. t. m. straszna burza, przez którą wiele się okrętów rozbiło; wiatr był tak silny, iż żołnierza stojącego na straży wrzucił w fosę, a Kapitana okrętu w morze. Żaden okręt w zatoce nie ocalał; kilka jeszcze się w dniach następnych rozbiło. Z trzech okrętów, które z Gibraltaru do Terceiry odpuły, tylko jeden szczęśliwie przybył; jeden się rozbił, a jeden został przez eskadrę blokującą zabrany.

Z Brazylji nadeszły wiadomości do Londynu z dnia 4. Października, podług których Cesarzowa Jęjmość jeszcze tamże nie przybyła.

Kuryjer mówi: „Pewien Dziennik poranny, wspominając o przyjęciu Posła Don Miguela u Prezydenta Jackson, sądzi, iż zdarzenie to największe korzyści przynieść może dla amerykańskiego handlu.“ — „Przed upływem kilku tygodni, mówi rzeczony Dziennik, Tag okryty będzie amerykańskimi okrętami, wyroby ich otrzymają wyższość nad naszymi, a nakoniec dla towarów angielskich będzie zamknięty wielki targ w Portugalii.“ — „Niemożnaby istotnie przebaczyć naszym Ministrom, gdyby jakiegokolwiek zaniedbanie z ich strony, nadało handlowym naszym współzawodnikom korzyści w portach dawnego naszego sprzymierzeńca. Na cóż jednak lękać się konkurencyi kraju, który u siebie wyrobom swoim może zapewnić targ tylko przez to, iż na zagraniczne towary nakłada opłatę 30/100 i więcej? Czyliż Prezydent Jackson posiada talizman, za pomocą którego mógłby wyroby bawelniane uczynić powabniejszymi i kupniejszymi na brzegach Tagu, niż są na brzegach Delawaru i Susquehannah? Czyliż Obywatele Zjednoczonych Stanów, mają chęć a nawet i środki zakupywania tak znacznej ilości win i innych płodów portugalskich, jak nasi ziomkowie? Dopóki pytania te nie mogą być rozstrzygnięte, nasi kupcy i fabrykanci, nie mają przyczyny troszczyć się o swój handel; jakkolwiek głęboką jest polityka Prezydenta, i jakkolwiek wymowne są uwagi obrońców londyńskich, handel Amerykanów w Portugalii, jak dawniej tak i później ograniczać się będzie na mąkę, ryż, tabakę i ryby solone.“

Francyja.

Monitor umieścił postanowienie król. z dnia 13. Grudnia, dotyczące się organizacyi królewskiego korpusu inżynijeryi. Korpus ten składać się powinien z 12 wyższych Oficerów, 350 Oficerów sztabowych, uczniów inżynijeryi, jednego tychże egzaminatora, 9 nauczycieli szkoły pułkowej, 509 gwardzistów inżynijeryi i rzemieślni-

ków stanu, 3 pułków inżynierów, 1 kompanii rzemieślniczej, 3 kompanij pociągów (tylko w czasie wojennym). Tymi 12 wyższymi Oficerami być powinni: Jenerał Lejtnant, Jenerał Inspektor inżynierów, 3 Jenerałów Lejtnantów, 8 Marszałków pułnych. Tymi 350 Oficerami sztabu: Pułkowników Dyrektorów fortyfikacyj 24, Podpułkowników 24, Szefów batalijonów 60, Kapitanów piérwszej klasy 105, drugiej klasy 105, Poruczników 32. Oficerowie sztabowi brani będą wyłącznie z Oficerów, którzy wychodzą ze szkoły aplikacyjnej. Każdy z tych trzech pułków inżynijeryi złożony będzie z dwóch batalijonów, każdy batalijon z 7 kompanij, jednej minijerów a z 6 saperów. Ogół tych trzech pułków na stopie wojennej składać się będzie z 225 Oficerów, 6420 Podoficerów i szeregowych, i 84 dzieci wojska, w ogóle z 6729 osób; a na stopie pokoju z 201 Oficerów, 4332 Podoficerów i żołnierzy, i 84 dzieci wojska, ogółem z 4617 osób. Do tego należeć będzie 168 koni do wozów. Żołnierze muszą mieć przynajmniej 5'2" wzrostu i mają być wybierani z rzemieślników, którzy pracują około drzewa, kamienia, żelaza i ziemi. Kompanija rzemieślnicza liczyć będzie w czasie wojny Oficerów 4, Podoficerów i żołnierzy 150, w czasie pokoju Oficerów 4, Podoficerów i żołnierzy 102; kompanija pociągów inżynijeryi z Oficerów 2, Podoficerów i żołnierzy 120, i 206 koni. Płaca Kapitana piérwszej klasy powiększona będzie do 2800 fr., płaca Kapitana drugiej klasy do 2400 fr.

Król Jmć postanowieniem swoim z dnia 13. Grudnia, na wniosek Ministra finansów Chabrol, względnie na wydatki zarządu centralnego podatków niestających i na kosztu zysku z dochodów tytoniu zaleca zaprowadzić oszczędność, podług której kosztu biór, które z początkiem roku 1829 summe 1,015,450 fr. wynosiły, zmniejszyć się powinny o 107,450 fr. Podrządne składy tabaki i prochu, będą na przyszłość zniesione i zostawę będą pod dozorem piérwszych poborców. Przez ostatnie rozporządzenie uzyskana będzie roczna oszczędność 650,000 fr.

Zbiór praw zawiera królewskie postanowienie z dnia 22. Listopada, które Hr. de Labourdonnaye wyznacza pensyi 12,000 fr., której wypłata rachować się ma od 19go rzeczzonego miesiąca, t. j. od dnia, którego wystąpił z Ministeryjum. Postanowienie królewskie z dnia 16. Grud. mianuje Radcę Stanu, Członka Izby Deputowanych P. Syricys de Marinhac, Dyrektorem policyi ogólnej i wydziału urzędników w Ministeryjum spraw wewnętrznych.

Ponieważ Wice - Hrabia Emmanuel Cambraj, syn zmarłego Kanclerza, jest już Parem, przeto

Król Jmć postanowieniem swoim dozwolił przebieść godność Para tegoż Kanclerza na jego zięcia, Hrabie Donatieu des Sesmaisons. Pan Sesmaisons jest Deputowanym wielkiego Kollegium niższej Ligery; wniósł jego do Izby Parów rządzą potrzebę zwołania Kollegijum wyborczego.

Kuryjer francuzki z dnia 19. Grudnia wyraża, co też i Gazeta Francyi bez żadnych uwag powtarza: „Tego wieczora mówią mocno o postanowieniu, które ma nadać miastu Paryż prawo skladowe (*droit d'entrepot*) na wszystkie towary importacyjne. Zapewniają, że będące w obiegu wieści od czasu rady odprawionej w ostatnią Srodę, miały dać powód do zakupienia znacznych gruntów.“

Jenerał Lafayette przybył w dniu 19. Grudnia do Paryża.

Z Toulonu piszą pod dniem 11. Grudnia, iż podobieństwem jest, że zatargi z Dejem Algierskim załatwione zostaną za pośrednictwem Anglików. Na stanowisku tém, mówią, znajdowała się tylko fregata: Prozerpina, i jeden bryg, gdy angielska korweta przywiozła depesze od Admirała Rigny, którą oddano dowódcy fregaty. Natychmiast dwa naszych okrętów odplynęło do Mahonu, których przybycie zadziwiło mocno P. Labretoniere. Korweta angielska przybyła tuż za niemi z Ajentem Deja. Konsul angielski ma należeć do układów pokoju między algierskim Pełnomocnikiem a P. Labretonierem. Z resztą w Toulonie zapowiedziano nowe uzbrojenie, i nadeszły rozkazy, aby majtkom okrętów, z których zdjęto takielażę, nie dawano więcej urlopów.

Hiszpanija.

Dzienniki donoszą z Madrytu z dnia 7. Grudnia: JJ. KK. WW. Infanci Don Carlos i Don Francesco pojechali ze swojemi małżonkami do Aranjuez, gdzie przyjmować będą Królestwo Ichmość Sycylijskich i Xiężniczkę Krystynę, którzy mieli zjechać tamże w dniu 8. t. m. Dnia następującego nastąpić miały w Aranjuez królewskie zaślubiny. W dniu 16. pojedzie Król Ferdynand do Aranjuez dla odwiedzenia dostojnych Podróżnych i tegoż samego dnia powróci do Madrytu. W dniu 11. Królestwo Ichmość odprawią swój uroczysty wjazd do stolicy, a we dwie godziny później przybędzie tamże Królowa Krystyna w całym blasku, jaki się Monarchini Hiszpańskiej przynależy. Sam Monarcha wyjdzie na przeciwko wysokich Gości, aż na wschody swojego pałacu. Nieustannie czynią przygotowania do festynów; i wszystko zapowiada, że te należeć będą do najświetniejszych, jakie pamiętają. Szczęściem od trzech dni powietrze się zmieniło. O ile być

może, starają się jak najprędzej ukończyć bramy honorowe, świątynie, obeliski i inne urządzenia stosowne do tej uroczystości; prywatni zdobia facyjaty swoich domów, a Poseł Niderlandzki wyniósł się ze swojego pałacu i zajął obszerniejszy, który tak wewnątrz jak i zewnątrz kazał przyozdobić. Poseł Francuzki urządza na nowo swój na wielkie uczy, które zapewne przewyższą owe, jakie zeszłej zimy dawał, a które były przedmiotem rozmów wszystkich posiedzeń. Słowem, każdy stara się przewyżżyć drugiego, aby zdarzenie, którego z taką oczekują radością, i po którym tyle dobrego spodziewają się dla kraju, z największą obchodzić uroczystością.

Brazylja.

Z Rio de Janeiro piszą pod dniem 1. Października: Niedawno nadeszła tu z Europy przyjemna wiadomość, że N. Cesarzowa Jejmość wsiędzie niebawem na okręt. Odtąd wszystko jest najmocniej zajęte przygotowaniem do świetnego onej przyjęcia. Każdy mieszkaniec tego miasta chce mieć udział w tej uroczystości. Ze strony rządu postawiono przy ujściu Rios okręt liniowy, dwie fregaty i kilka korwet, aby, skoro eskadra, na której znajduje się Jej Cesarzowska Mość, da znak o swoim przybywaniu, mogły na przeciw niej popłynąć. Wszelako przygotowania w mieście przechodzą w światłości wszystko, co tu niegdyś widziano. Na wszystkich ulicach, przez które pójdzie orszak, aż do zamku Christavao, wznoszą bramy honorowe, obeliski i piramidy. Francuzi stawiają jeden obelisk, a Anglicy dwa wspaniałe łuki tryumfalne. Niemcy nie przestają na zewnętrznej okazałości; zebrane pomiczdy sobą pieniądze, które wynoszą już 4000 dolarów, przeznaczają na cel sposobowi myślenia godnej kochania Monarchini odpowiadający, i w dniu przybycia i radości wyposażają kilka dziewcząt ubogich i niemających rodziców.

Ameryka.

Pewien Dziennik angielski donosi z Laguayre z dnia 12. Października: „Nakoniec udało się Boliwarowi, iż się kazał ogłosić dożywotnim Prezydentem z prawem mianowania po sobie następcy. Przyjaciele jego opierali się długo temu planowi w przekonaniu, iż to Oswobodzicielowi na zawsze może zaszkodzić. Lecz jego dumna z niecierpliwścią słuchała tych postrzeżeń i nie chciała żadnej przypuszczać zwłoki. Ponieważ postanowił opanować nieograniczoną władzę, tedy potrzeba mu przyznać umiarkowanie, iż nie przyjął innego tytułu, jak tylko Prezydenta; atoli spodziewa się, z czasem dzieło swoje uzupełnić i dokonać tego, co zowie przeznacze-

nieniem swoim. Tymczasem nie wybrał pomyślniej chwili do wykonania swojego projektu; nigdzie nie ma wsparcia, tylko w wojsku, którego część zatrudniona w Peru. Jeżeli jakiś podwładny naczelnik powstanie, teki trudno mu będzie utrzymać swoje powagę razem wewnątrz i zewnątrz.“

Don Fernando Jon de Artigas, znany dowódzca Gerilasów w Bandzie oryentalnej, który w roku 1822 dostał się do niewoli Dyktatora Francya w Paraguaju, a o którym namieniły pisma publiczne, że ma lat 60 i że w roku 1826 umarł w Candelaria, żyje jeszcze, i tak dalece potrafił zyskać względy Dyktatora, iż mu pozwolił naładować okręt produktami Paraguaju, i postać je rzeką Parana do Buenos Ayres. Okręt ten przybył także w Kwietniu i Supercargo opowiada o tym osobliwym człowieku, co następuje: „Artigas żyje i zajmuje się uprawą tytoniu niedaleko Asuncion, stolicy Paraguaju, do czego używa pewnej liczby Indyjanów; tym sposobem zebrał znaczny majątek; oprócz tego Dr. Francia daje mu pensyją. Przez swoje zręczność i światło, jakoteż majątek, ma powagę, i nie jedną usługę przyniósł swoim sąsiadom. Zaniechał dzikich obyczajów ludu: Gaucho, i stał się spokojnym ziemianinem.

Więści o nowym najściu Hiszpanów na zachodnie brzegi Meksyku nie potwierdziły się, i powodem do takowych było pokazanie się kilku kupieckich okrętów z Guayaquil i Panamy na owych wodach. — Oddział Hiszpanów 500 ludzi, zapędzony do Nowego Orleanu przez burzę, wypłynął później z tamąd do Tampiko, dla wzmocnienia Jenerała Barradas, lecz dowiedziawszy się o jego klęsce, powrócił do Hawanny. Kongres Puebli w pamiętniku do Prezydenta podanym, zaproponował odmianę Ministerjum. Dalej żąda on, aby Posłowi północno-amerykańskiemu P. Poinset, dano paszport i zalecono mu natychmiast opuścić rzeczpospolitą.

Wiadomości z Hawanny dochodzą do dnia 26. Października. Niepomyślny skutek wyprawy zamucił na nowo mieszkańców Hawanny.

Pisma angielskie donoszą z Vera Cruz: „Dnia 24. Września, przybył tu Jenerał Santa Anna, i podług wyrażenia gazet naszych, był jak półbożek przyjęty. Lud poniósł go na ręku do pałacu rządowego. — Dzień 15. Września, jako rocznicę ogłoszenia naszej niepodległości, obchodzono zupełnem zniesieniem niewoli, rozporządzonem przez Prezydenta Guerrero, w sku-

tek udzielonej mu szczególnej władzy. Od dnia tego, wszyscy niewolnicy są oswobodzeni, jednakże Rząd obiecuje wynagrodzić właścicieli, skoro tylko dozwolą okoliczności. Z stolicy odbierano bardzo pomyślnie wiadomości. Prezydent zamierzał zgromadzić kongres dla złożenia nadzwyczajnych pełnomocnictw. Jenerałowie Sta. Anna i Teran, i wszyscy Oficerowie wojska otrzymują z wszystkich stron prawo obywatelstwa; urządzają dla nich zabawy i bale, a dzień 11 Września ma pozostać na zawsze świętem narodowem, założono szpitale, uwolniono niewolników i t. p.

Ciało prawodawcze chce Jenerałom Santa Anna i Teran przesłać powinszowania za zwycięztwo pod Tampiko odniesione.

W doniesieniu, które Times wyjęły z pism północno-amerykańskich, mówią o Jenerale Kordova, iż to jest zapewne ten sam, który dowodząc pod Ayacucho dywizyją, walecznością swoją przyłożył się dzielnie do odniesienia zwycięztwa. Był on zawsze bardzo lubionym od wojska, i posiadał do tego stopnia zaufanie Oswobodziciela, iż ten mu powierzył dowództwo wojsk, które miały uśmierzyć w prowincyi Pasto bunt Obandy, tego samego, na którego jak się zdaje, Kordova najwięcej liczy przy swoim przedsięwzięciu.

Pisma meykańskie przytaczają liczne przykłady poświęcenia się dla ojczyzny; tak np. gdy Namiestnik w Guanajuato wezwał tylko drugi batalion milicyi do wyruszenia przeciwko nieprzyjacielowi i w tym względzie odbywał się jego przegląd, usłyszano marsz innego oddziału za miastem; okazało się wkrótce, iż to był pierwszy batalion, którego Oficerowie i żołnierze, domagali się prawa: „wspólnie walczyć za ojczyznę.“ — W stolicy Meksyku, zdarzył się ten sam wypadek z ochotnikami. Wiadomo także, iż gdy tam odebrano wiadomość o wylądowaniu Hiszpanów, Sąd Najwyższy odbywał posiedzenie; wszyscy urzędnicy sądowi, począwszy od Prezydenta aż do woźnego, ofiarowali swe pensyje, dopóki niebezpieczeństwo trwać będzie.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski. — Dziś: Komedya: *Zart i surowość na przemiany*, czyli: *Pojedynek po omaeku*, i *Krotochwila: Talizman niewiedzialności*.

Teatr niemiecki. — Jutro: *Arsena und Arsenius*, oder: *Liebe aus Hass*. Grosse romantische Zauber-Oper.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Nr. 2. ROZMAITOŚCI.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukicm: Piotra Piller.